

Obsah

Úvod	9
1 Lidskoprávní aspekty sociálně-právní ochrany dětí	11
1.1 Historický a teoretický kontext sociálně-právní ochrany	11
1.2 Vývoj legislativní ochrany dětí	13
1.2.1 Mezinárodní zkušenosti a souvislosti sociálně-právní ochrany dětí	14
1.2.2 Vývoj odborného postoje k ochraně a potřebám dětí	18
1.2.3 Vývoj kulturně hodnotových postojů společnosti k ochraně dětí	21
1.2.4 Moderní koncepce ochrany dětí	22
1.3 Shrnutí	24
2 Sociálně-právní ochrana dětí v systému veřejné správy	27
2.1 Sociálně-právní ochrana dětí v systému státní správy a samosprávy	27
2.2 Obecné nástroje ochrany dětí	30
2.3 Specifické nástroje ochrany dětí	30
2.4 Etické konflikty	33
2.5 Shrnutí	37
3 Case management v sociálně-právní ochraně dětí	39
3.1 Definice case managementu	39
3.2 Case management v ochraně dětí	42
3.3 Vedení spisové dokumentace	43
3.4 Případová konference	45
3.5 Shrnutí	47
4 Systematická práce s ohroženým dítětem/rodinou	49
4.1 Systém hodnocení ohroženého dítěte	49
4.2 Detekce (identifikace) ohroženého dítěte	51
4.3 Shromažďování informací od poskytovatelů služeb	56

4.4	Úvodní hodnocení dítěte	61
4.4.1	Plán vstupního hodnocení	64
4.4.2	Postup jednotlivých konzultací vstupního hodnocení	65
4.4.3	Hodnocení ohroženého dítěte	65
4.4.4	Hodnocení sourozence/ů ohroženého dítěte	66
4.4.5	Hodnocení rodiče, který není podezřelý z ohrožení dítěte	67
4.4.6	Hodnocení rodiče, který je podezřelý z nevhodné/nedostatečné péče	68
4.4.7	Standardizované pozorování	68
4.4.8	Analýza informací z jiných zdrojů	69
4.4.9	Víceúrovňové hodnocení ohrožení dítěte	69
4.4.10	Závěrečná hodnotící zpráva	70
4.4.11	Závěrečné hodnotící setkání s rodinou	71
4.4.12	Posouzení mimořádných potřeb rodiny	71
4.5	Komplexní hodnocení dítěte/rodiny	71
4.5.1	Vyhodnocení rodinné situace	72
4.5.2	Průběh komplexního hodnocení dítěte/ rodiny	76
4.6	Oblasti hodnocení dítěte a rodiny	79
4.6.1	Hodnocení dítěte	80
4.6.2	Posouzení kvality péče a kompetencí rodičů	88
4.6.3	Analýza expertních posudků dalších odborníků	88
4.6.4	Zhodnocení prostředí, ve kterém dítě žije	89
5	Rodina jako klient sociálních služeb	91
5.1	Sociální šetření	92
5.2	Sociální šetření versus home-visiting	92
5.3	Sociální šetření versus návštěva v rodině	94
5.4	První šetření v rodině	95
5.5	Etické konflikty při konzultaci v rodině	98
5.5.1	Přijímání darů	98
5.5.2	Diskrétnost spolupráce	99
5.5.3	Pochopení příčin	99

5.5.4	Důsledky nevhodné/nedostatečné péče	99
5.5.5	Silné stránky rodiny a jejích jednotlivých členů	100
5.5.6	Jak jednotliví členové rodiny vnímají rizikové chování a podmínky	100
5.5.7	Analýza získaných dat	100
6	Individuální plán ochrany dítěte	103
6.1	Principy tvorby ipod	103
7	Úvodní případová konference – zpracování podkladů pro IPOD	109
7.1	Principy realizace IPOD	110
7.2	Intervenční strategie	111
7.2.1	Druhy poskytovaných služeb	113
7.3	Hodnocení progresu sociální intervence	115
7.4	Příklady hodnocení v sociální práci	116
7.5	Shrnutí	119
8	Profesionální sociální pracovník	121
8.1	Teoretické znalosti a praktické dovednosti	122
8.2	Zkušenosti z praxe	123
8.3	Osobnostní předpoklady	124
8.4	Celoživotní vzdělávání a osobnostní rozvoj	126
8.5	Psychická zátěž a syndrom vyhoření	128
8.5.1	Příčiny	128
8.5.2	Dopady syndromu vyhoření v sociálních službách	129
8.5.3	Prevence a terapie syndromu vyhoření	132
9	Rodina a její postavení v systému sociálně-právní ochrany dětí	133
9.1	Dítě a rodina jako klient sociálně-právní ochrany	133
9.2	Intervence v rodině	136
9.2.1	Komunikace v sociální práci	142
9.3	Návrh na oddělení dítěte od rodičů	143
9.4	Shrnutí	145

10	Rizika výkonu sociálně-právní ochrany dětí	147
10.1	Pracovní postupy	147
10.2	Prostředí	149
	10.2.1 Práce v terénu	150
10.3	Rizikový klient	152
10.4	Shrnutí	152
11	Jednání s agresivním klientem	155
11.1	Teoretické souvislosti	155
11.2	Jednání s agresivním klientem	158
	11.2.1 Prostředí	158
	11.2.2 Rozvoj agresivního chování a jeho predikce	159
	11.2.3 Průběh jednání	160
11.3	Shrnutí	163
12	Domácí násilí a syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	165
12.1	Teorie	165
12.2	Násilí v rodině	166
12.3	Intervence	168
12.4	Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	169
12.5	Shrnutí	172
	Literatura	177